

УДК 639, 2

КАТАСТРОФІЧНИЙ СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД В УКРАЇНІ

К. Р. Микало¹, С. О. Грінь²

¹магістрант кафедри ХТПЕ, НТУ «ХПІ», Харків, Україна

*²доцент кафедри ХТПЕ, канд. техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
mykalokristina625@gmail.com*

За даними Організації Об'єднаних Націй, зростання споживання прісної води, викликаний збільшенням чисельності населення і його міграцією, а також наслідки зміни клімату, веде до зростаючої нестачі водних ресурсів. Здавалося б, Україні, де налічується понад 14 тисяч річок, в тому числі, середніх і малих, це не загрожує. Але, незважаючи на велику кількість води, у нас є інша проблема - майже всі водні об'єкти нашої країни істотно забруднені, а чистих поверхневих вод в Україні і зовсім немає. Перші кроки для реанімації вітчизняних річок і озер роблять самі українці - волонтери та активісти прибирають прибережні зони і пишуть про це петиції до президента і до Київради. Нажаль, втілювати в життя ініціативи людей і вживати заходів для порятунку водних артерій влада поки не поспішає.

Найбрудніші водні артерії України. За даними спостережень, найбільша концентрація забруднень спостерігається у водних об'єктах басейну Західного Бугу, басейну Дністра, Південного Бугу, Сіверського Дінця та Дніпра. В останні роки, в більшості річкових басейнів спостерігається сприятлива тенденція до зменшення вмісту у воді мінеральних сполук азоту, але в річках Приазов'я, Західного Бугу, Сіверського Дінця концентрації сполук азоту залишаються стабільно високими. Рівень забруднення поверхневих вод важкими металами залишається високим, незважаючи на незначне їх зменшення в більшості водних об'єктів.

Способи усунення забруднень. Слід зазначити, що головним джерелом біологічної зарази в водних артеріях України фахівці вважають стихійні звалища. Адже в нашій країні близько 50 тисяч квадратних кілометрів завалені сміттям. Більше 400 тисяч тонн відходів мертвим вантажем лежать на полігонах, які займають 7% території країни. До того ж, кількість звалищ стає дедалі більше. Неорганічне сміття, пластик, будівельні відходи, гальванічні елементи - батарейки - є потужним хімічною зброєю. Не менш небезпечні для водних артерій і викиди з підприємств. Найбільше забруднення водні об'єкти зазнають від підприємств металургійної, гірничодобувної, хімічної, машинобудівної промисловості, контрольні функції по охороні природного середовища від забруднення покладено на Державну екологічну інспекцію України.

Для зміни ситуації на краще необхідно впровадити ряд заходів, спрямованих на поліпшення якості води в річках і озерах. Першочергове значення мають інвентаризація об'єктів господарювання, що працюють в галузі водопостачання, і реконструкція, в тому числі, модернізація станцій аерації і каналізаційних мереж, а також впровадження на підприємствах, що здійснюють виробничу діяльність, систем зливової каналізації з очисними спорудами для запобігання забруднення водойм міст неочищеними дощовими водами. Також, українські водоочисні системи потребують повної реконструкції. І, якщо для цього недостатньо коштів місцевих бюджетів, то слід залучати до вирішення такої проблеми інвесторів. Варіантом може бути залучення інвесторів і здача в концесію водопроводів, каналізації та очисних споруд.